

Asia: VN/31665/2021

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelma 2021-2027

Lausunnonantajan lausunto

1. Ohjelman strategia

-

2. Kaupallinen kalastus ja kalavarojen tilan parantaminen sekä kalastuksen valvonta ja tiedonkeruu (SWOT, valinnat, perustelut, rahoitettavien toimien kuvaus ja rahoitusehdotus)

Erytystavoite 1.4, Toimenpide 1: Tiedonkeruu

Tiedon keruu vaelluskaloista sisältää vain kolme lajia. Kansalliset tarpeet huomioiden rahoitusta olisi tarvetta ohjata tiedonkeruuseen myös muista kaupallisesti hyödynnettävistä vaelluskaloista. Esimerkiksi nahkiaisen pyynnistä ja kantojen tilasta ei ole kerätty koordinoitusti valtakunnallisesti tietoa, mutta on tiedossa, että saaliit ovat vähentyneet ja todennäköisesti myös kannat heikentyneet. Kestävän kalastuksen järjestämiseen ei ole käytettävissä käytännössä lainkaan tietoa. Myös mm. vaellussiiasta tarvitaan jatkuvaa seurantatietoa. Kansalliseen tarpeeseen tiedonkeruun voisi tarvittaessa toteuttaa myös muu taho kuin Luonnonvarakeskus.

Erytystavoite 1.6, Toimenpide 2: Kalataloudelliset kunnostukset

Toimenpiteen nimi ”Kalataloudelliset kunnostukset” viittaa vesistöissä tehtäviin morfologista tilaa parantaviin kunnostuksiin. Selitysosassa käytetään termiä ympäristökunnostus, mutta sitä ei tarkemmin avata. Kalojen elinympäristön tila on morfologisen tilan lisäksi riippuvainen hydrologisesta tilasta, veden laadusta ja myös siitä, että kala voi liikkua esteettä eri elämänvaiheessa tarvitsemiensa elinympäristöjen välillä. Toimenpidettä on tarvetta selventää tai muuttaa siten, että rahoitusta voidaan suunnata kaikkiin kalojen elinympäristön parantamisen kannalta oleellisiin toimenpiteisiin. Jos rahoitettavaa toimenpidettä halutaan rajata morfologisiin kunnostuksiin, vaikuttavuuden kannalta olisi tärkeää, että ne sisältäisivät vähintään pienemmät kalankulkua edistävät toteutushankkeet. Jos rahoitusta suunnataan selvityksiin ja suunnitelmiin kalojen elinympäristön parantamiseksi, niissä tulisi aina voida huomioida kaikki elinympäristöön vaikuttavat seikat, vaikka kunnostustoimenpiteiden toteutus rajattaisiin morfologiseen tilan parantamiseen.

3. Kestävä vesiviljely sekä jalostus ja kauppa (SWOT, valinnat, perustelut, rahoitettavien toimien kuvaus ja rahoitusehdotus)

-

4. Kalatalouden paikallinen kehittäminen (SWOT, valinnat, perustelut, rahoitettavien toimien kuvaus ja rahoitusehdotus)

-

5. Meripolitiikka (SWOT, valinnat, perustelut, rahoitettavien toimien kuvaus ja rahoitusehdotus)

-

6. Muu palaute

Viittaukset vesienhoitosuunnitelman tavoitteisiin

Ohjelmassa on mainintoja vesien hyvän tilan tavoitteesta vesien tilaan haitallisesti vaikuttavien toimenpiteiden yhteydessä, mutta siinä ei suoranaisesti mainita vesipuitedirektiiviä/vesienhoidon suunnittelua ja sen tavoitteita, vaikka monelta osin ohjelma ja sen toimenpiteet vaikuttavat näihin tavoitteisiin. Vesienhoidon tavoitteita ja yhteneväisyyksiä tämän ohjelman kanssa voisi avata esimerkiksi erityistavoitteen 1.6. perusteluihin. Huomioitavaa on, että vesien- ja merenhoitoa koskevan lain 28 §:ssä veloitetaan kaikkia viranomaisia ottamaan huomioon toimissaan vesien- ja merenhoidon tavoitteet.

Tuohino Jukka
Pohjois-Pohjanmaan ELY

Aronsuu Kimmo
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus